

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ
وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا

وقال النبي صلى الله عليه وسلم :
مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُحْسِنِ إِلَى جَارِهِ

İyi bir komşu muyuz?
(27.10.2023)

Kardeşlerim! Aziz Müminler!

Sosyal bir varlık olan insan; yaşamını sürdürebilmesi, sevinç ve kederini paylaşabilmesi, hayatın farklı zorluklarını el ele vererek birlikte aşabilmesi için diğer insanların desteğine ihtiyaç duyar. Bu ihtiyacı en hızlı karşılayacak kişiler; en yakınında bulunan komşularımızdır.

Hutbemin başında okuduğum ayet-i Kerime’de sadece Allah’ın kulu olma ve otoritesinde O’na ortak koşmama emrinden sonra sıralanan kulluk görevlerimizden biri de; komşuluktur.¹ Bu ayetle Yüce Rabbimiz yakın komşumuzdan başlayan ve uzak komşularımıza doğru dalga dalga yayılan bir iyilik, yardımlaşma ve dayanışma ruhuna dikkatlerimizi çeker.

Komşularımızın bizim üzerimizde hakkı olduğu gibi bizim de komşularımız üzerinde haklarımız vardır. Medeniyetimizde komşusunun rüzgârını kesmeyen, güneşini engellemeyen evler yapılmasına dikkat edilmiştir. Komşularımız, sevinçli günlerde mutluluğun paylaştıkça arttığı; üzüntülü günlerde ise gam ve kederin paylaştıkça azaldığının canlı şahitleridir. Komşu komşunun selamına muhtaçtır. Komşu komşunun ilgi ve alakasına muhtaçtır. Komşu komşunun tatlı sözüne, samimi tebessümüne muhtaçtır. Komşu komşunun iyi günde yakınlığına, kötü günde desteğine muhtaçtır. Komşu komşunun külüne dahi muhtaçtır.

Kardeşlerim!

Yüce Rabbimiz komşulukları; yakın ve uzak komşu şeklinde ikiye ayırır. Bu ayeti hayatına nazil eden bir mümin, yakınındaki komşusunun ihtiyaç ve sorunlarına duyarsız kalamadığı gibi uzaktaki komşusunun da ihtiyaç ve sorunlarına duyarsız kalmamalıdır. Mümin; eliyle, diliyle ve tavırlarıyla komşularına rahatsızlık vermemeli, toplumsal huzura gölge düşürmemelidir. Mümin; tıpkı ‘El-Emin/Güvenilir’ olan Sevgili Peygamberimiz gibi komşularının canını, malını gerektiğinde rahatlıkla kendisine emanet edebileceği güvenilir bir liman olmalıdır.

Peygamberimizin; “Allah’a ve ahiret gününe inanan kimse komşusuna eziyet etmesin;² Allah’a ve ahiret gününe inanan kimse komşusuna iyilik etsin”³ mealindeki hadis örneklerinden de anlaşılacağı üzere komşuluk ilişkilerinde herhangi bir inanç ayrımı yapmak doğru değildir. Dinimizde mazlum ve muhtacın dini sorulmayacağı gibi komşunun da dini inancı sorulamaz. Zira kişinin inancı; kalbiyle Allah arasındaki bağla; kişinin insanlığı ise diğer insanlarla arasında kurmuş olduğu bağla ilişkilidir. Bu sebeple mümin, komşusunun inancına, dünya görüşüne saygı göstermeli, bir arada yaşama kültürünü zedeleyen her türlü davranıştan uzak durmalıdır.

Değerli Müminler!

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte uzakların daha yakın olduğu bir çağda yaşıyoruz. Dünyanın bir ucunda yaşanan güzelliklerden de, yaşanan felaket ve acılardan da anında haberdar oluyoruz. Fakat çoğu zaman sahip olduğumuz tüm imkanlara rağmen duyarsız kalıyoruz.

Komşularımızla ilgili hukukumuzu şekillendirirken bir örneğimiz Yusuf (as) olsun. Hz. Yusuf, bolluk zamanlarında Mısır’da büyük buğday depoları inşa etmiş; kıtlık zamanı geldiğinde ise almış olduğu bu tedbirle hem yaşadığı ülke insanına hem de komşu ülke vatandaşlarına kapılarını sonuna kadar açarak onlara yardım eli uzatmıştı.⁴ Komşularımızla ilgili hukukumuzu şekillendirirken bir örneğimiz de Hz. Muhammed (sas) olsun. Komşusu açken tok yatan kimsenin imanında problem olduğunu ifade eden peygamberimiz,⁵ hicretin yedinci yılında Mekke’de yaşanan kıtlığı haber alınca buna duyarsız kalmamış, kendilerine türlü sıkıntılar yaşatmalarına rağmen komşu Mekke halkına maddi destekte bulunmuştu.⁶

Ey Rabbimiz! Bizleri tıpkı bu örnek peygamberler gibi yakın-uzak tüm komşularına karşı hassas ve duyarlı olanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Bizleri barış ve huzura muhtaç olan coğrafyalardan güzel alanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Bizleri komşuluk bağlarını koparanlardan değil, iyice sağlamlaştıranlardan eyle. Ey Rabbimiz! Bizlere, yakın-uzak tüm komşularımızla güzel ilişkiler kurabilecek, onların dertleriyle dertlenip sevinciyle mutlu olabilecek bir bilinç lütfeyle. Ey Rabbimiz! Vefat ettikten sonra arkamızdan; ‘ne iyi bir komşuydu’ diye güzel temennide bulunup hayır dualar eden komşular bırakabilmeyi hepimize nasip eyle!

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Nisâ, 4/36

² Buhârî, “Edeb”, 31

³ Buhârî, “İmân”, 19

⁴ Yusuf, 12/58-63, 67

⁵ Hâkim, el-Müstedrek, 4/184

⁶ Hamidullah, İslam Peygamberi, I, 251-252